

Становище

от проф. д-р инж. Здравко Борисов Гъргаров,

Преподавател в МВБУ, член на научно жури съгласно заповед № 103 от 25. 04. 2019г.
на Ректора на МВБУ – проф. д-р Руслан Пенчев, за защита на докторската дисертация
на Симеон Григоров, отчислен с право на публична защита

Тема на дисертационния труд:

"Интегрираните подходи за постигане на устойчиво развитие – основа за усъвършенстване на екологичните инициативи и програми"

Структурата на дисертационния труд. Структурата включва увод, три глави, заключение, приложения и библиография. Изследването и анализът са в обем от 191 страници, позовавайки се на 171 информационни източници, от които – 14 на български език, 103 на английски език и 54 нормативни и интернет източници.

Значимост на изследваната тема. Авторът убедително обосновава необходимостта с факта, че проблемът за определяне на основните насоки в екологичната политика за постигане на устойчиво развитие е актуален и достатъчно сложен. Аргументира своята позиция с ускоряващите се процеси на глобализацията, които оказват пряко и нееднозначно въздействие върху всички обществени процеси, но в най-голяма степен върху интеграционната екологична среда, без която е невъзможно постигането на устойчиво развитие, като дефинира същността на интеграционната среда и нейните екологични аспекти. Изхожда от обстоятелството, че екологичните проблеми често са разглеждани като резултат от нарастващото търсене на оскъдни ресурси и замърсяването, причинено от повишаване на жизнения стандарт на относително богатите. По експертни оценки в страните, в които населението е бедно, екологичните проблеми са широко застъпени. Свръхнаселението също опосредства бедността. Очаква се населението в света да достигне почти 9,0 милиарда през 2040 г. Тези, които са бедни и гладни често унищожават тяхната непосредствена среда, за да оцелеят: те обезлесяват горите; добитъкът им съсипва пасищата; а с увеличаването на броя си, се принуждават да мигрират към вече пренаселените градове.

Обект на изследване е интеграционната среда като основа за разработване на екологични програми и екологични инициативи, осигуряващи устойчиво развитие.

Предмет на изследване е анализът на тези програми и инициативи с оглед постигането на устойчиво развитие и осигуряването му в дългосрочен аспект. Този анализ предполага необходимостта от извеждането на съвкупност от взаимосвързани

елементи, определящи интеграционната среда като фактор за постигане на устойчиво развитие.

Целта на дисертационния труд е да се изследват, анализират и обобщят екологичните програми и инициативи, чрез които авторът да определи основните насоки в екологичната политика за постигане на устойчиво развитие. В тази връзка се обосновава необходимостта от анализ и оценка и на останалите фактори за устойчиво развитие - икономическата и социалната среда. Изследва се и ролята и значението на институционалния фактор.

Целта се постига с решаването на следните основни **изследователски задачи**: дефиниране на концепцията за устойчивото развитие; анализиране на интеграционната среда за постигане на устойчиво развитие; дефиниране същността на интеграционната среда и нейните екологични аспекти; изследване на съществуващите основни инициативи за управление на околната среда; анализ на екологичните програми и инициативи в България; определяне на възможностите за подобряване на екологичните програми и инициативи.

Успешно се аргументира **тезата**, че екологичните програми и инициативи са от изключителна важност за постигането на устойчивото развитие в дългосрочен период, а многоаспектността на концепцията за устойчивото развитие извежда значението на интеграционната среда като съществен фактор за постигане на набеязаните цели, при което институционалната подкрепа ще играе решаваща роля в тази насока.

Използваната в дисертационния труд методология обхваща методи и подходи, приложими към изведените обект и предмет. Използва се съвкупност от количествени и качествени методи, чийто избор е обусловен от необходимостта от получаване на практически полезна информация, позволяваща достигането на коректни за научното изследване изводи и обобщения. Прилага се аналитичният, интуитивният и системният подход, както и методите на наблюдение, индукция и дедукция, експертният метод. В своята съвкупност те имат за задача да изяснят и дефинират конкретните резултати за нуждите на конкретното изследване и на тази база да се изведат закономерностите и тенденциите в устойчивото развитие.

Съдържанието на дисертационния труд е в съответствие с поставените задачи:

В първа глава се аргументира нов подход към устойчивото развитие и подходите за неговото изследване. Дава се общата характеристика на интеграционната среда и нейните компоненти.

Във втора глава се анализират възможностите за приложение на екологичните програми и инициативи в избрани сфери - програми и мерки за устойчиво управление на околната среда; инициативи в областта на хранителната индустрия; управление на ресурсите и отпадъците. се изхожда от предположението, че взаимодействието между отделните подсистеми е това, което създава и поддържа стабилна средата, за да съществува животът в нея. Нормалното функциониране на подсистемите и на системата като цяло е застрашено от редица фактори, от които най-съществен е

човешкият. Основните заплахи, пред които е изправено човечеството днес са: военни, икономически, социални и екологични

В трета глава се предлагат възможности за анализ и усъвършенстване на екологичните програми и инициативи в България - приоритетни проблеми за екологично развитие; програми и инициативи в областта на устойчивото развитие; екологични програми и инициативи в България; възможности на интегрирания подход за подобряване на екологичните инициативи и програми .

Анализите в дисертационния труд дават основание на автора за следните изводи:

Първо, в последните години има голям брой инициативи за природозащита от Европейската комисия, които са насочени към интеграцията на икономическото развитие и природозащита, с които страната ни трябва да се съобрази.

Второ, съществува промяна в индустрията за изоставяне на остарелите програми и интегриране на нови като превенция на замърсяването и контрола, както и намаляване на отпадъците и опити за по-ефективно използване на ресурсите.

Трето, интеграционният подход позволява да се разкрие същността на трансформацията в програмите по околна среда в контекста на устойчивото развитие. Принципите, залегнали в него, предлагат да се слоят програмите за икономическо развитие и екология, за да се получи позитивна симбиоза между икономиката и екологията.

Четвърто, интеграционният подход позволява вместо да се гледа на екологията като спирачка за растежа, да се промоцира използването ѝ като позитивно влияеща върху икономическа ефикасност и технологичните иновации.

В подкрепа на своята изследователска дейност докторантът е приложил списък с негови публикации по дисертационния труд:

1. **Григоров, С., Устойчивото развитие като двигател за иновации**, Сборник с избрани доклади от юбилейна международна научно-практическа конференция „Бизнесът – позитивната сила в обществото”, НБУ, Департамент „Бизнес администрация”, 2014, стр. 67-77

2. **Григоров, С., Концептуални различия в тълкуването на устойчивото развитие**, Сборник с избрани доклади от международна научно-практическа конференция „Устойчиво развитие и управленски практики: България-Бавария”, Авангард принт, Русе, 2014, стр. 141-156

3. **Григоров, С., Ролята на институциите и човешкия фактор в устойчивото развитие**, Сборник с избрани доклади от международна научно-практическа конференция „Лидерството – време е за промени“, НБУ, Департамент „Бизнес администрация”, 2015, подпечат

4. **Григоров, С., За нов поглед към устойчивото развитие**, Сборник с избрани доклади от международна научно-практическа конференция „Власт, управление и обществено развитие“, НБУ, Департамент „Администрация и управление”, 2018, стр. 565-574.

В справката за приносите авторът коректно е отразил приносните моменти с теоретичен и научно-приложен характер.

В заключение смятам, че в дисертационния труд е постигната добра симбиоза между съвременните теоретични постановки за устойчиво развитие с някои нови моменти и подходи, като на тази основа се използва определен авторски модел за тях. Въз основа на това, авторът предлага и свое оригинално определение за устойчивото развитие в условията на глобализацията. Темата създава възможности авторът да продължи нейното развитие в дълбочина, особено в светлината на сложните екологични и институционални процеси както в България, така и в Европейския съюз като цяло.

Препоръката ми е авторът да бъде по-категоричен в своите изводи и предложения и да акцентира в по-голяма степен върху проблема с рисковете при управлението на екологичния процес.

Независимо от отбелязаните препоръки и диалектичката необходимост от по-нататъшни задълбочени изследвания на проблема смятам, че дисертационният труд на Симеон Григоров по своите качествени характеристики, приноси моменти и публикации напълно отговарят на всички критерии и изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България за присъждане на образователна и научна степен “доктор” по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

13.05.2019г.
гр. София

Подпис
/ проф. д-р Гъргаров /